

Nr 1.

Av herrar **Wallentheim** och **Lundberg** i Uppsala, *angående utredning om rätt för kommun att bevilja stipendier eller andra bidrag för studieändamål.*

Inom många kommuner har under senare år kunnat förmärkas ett växande intresse för underlättande av unga medellösa studerandes fortsatta utbildning vid högre läroanstalter, såsom kommunala mellanskolor, högre folkskolor, yrkesskolor m. fl. Detta intresse har emellertid icke begränsats enbart till studie- och utbildningsverksamhet av här antydd art utan också tagit sikte på att underlätta deltagandet i mera tillfälligtvis anordnade studiekurser med ett mera begränsat program, främst av allmänt medborgerlig läggning med direkt syfte att ge ökade insikter i kommunala och andra samhällseliga specialproblem.

Som ett av de många uttrycken för detta intresse kan anföras, att på många håll förslag framkommit, att kommunerna borde inlåta sig på att bevilja stipendier (i form av inackorderingsbidrag, bidrag till resor, böcker, kurskostnader m. m.) för att på det sättet underlätta och stimulera till deltagande i sådan undervisnings- och kursverksamhet. Nu gällande lagstiftning och på denna byggd praxis torde emellertid lägga hinder i vägen för en kommunal stipendieverksamhet av här antydd art. Sant är visserligen, att en del kommuner redan nu i sina utgiftsstater upptagit anslag för stipendieverksamhet av växlande art. Därest emellertid ett beslut av sådant innehåll bleve föremål för överklagande, torde beslutet komma att undanröjas.

Oavsett vad statsmakterna i en framtid kunna komma att besluta för åtgärder i syfte att på ett bättre sätt än tidigare tillvarataga medborgarnas anlag och intressen för en fortsatt utbildning, torde med hänsyn både till dessas ställning som yrkesutövare och som medborgare hinder icke böra läggas för kommunerna att på detta område göra sina insatser, om de själva så önska. Det borde kunna anses som en kommunens gemensamma hushållsangelägenhet att här söka bringa sina medborgare, i första hand ungdomen, hjälp och uppmuntran, där sådan efter omsorgsfull prövning kan vara motiverad. Det kan icke anses rimligt, att exempelvis beviljande av medel till hjälp för bestridande av kostnader för inackordering av obemedlade och mindre bemedlade vid en kommunal mellanskola eller beviljande av bidrag åt en arbetslös för genomgång av en folkhögskolekurs eller dylikt skall anses överskrida en kommuns befogenhet under hänvisning till att sådan hjälp

skulle innebära understöd i annan ordning än gällande fattigvårdslag eller gällande regler för arbetslöshetspolitiken stadga.

Då alltså nu tillämpade grunder för den kommunala beslutanderätten på detta område måste anses föråldrade och icke längre motsvara i vida kretsar rådande uppfattningar, synes det önskvärt, att en anpassning till nutida behov och önskemål med det snaraste måtte ske.

Under hänvisning till ovanstående hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om skyndsamt utredning om kommuns rätt att bevilja stipendier eller i annan form ge bidrag (exempelvis inackorderingsbidrag o. d.) för underlättande av fortsatt utbildning vid högre läroanstalter och för deltagande i studiekurser.

Stockholm den 12 januari 1944.

Adolf Wallentheim.

John Lundberg.
